

Met deze rapportage over het hele jaar 1996 is de achterstand ingelopen en kan in één van de volgende afleveringen van Straatgras het aanwinstenoverzicht van 1997 verschijnen. Dit verslagjaar overschrijdt met 377 ingeschreven aanwinsten de 349 items van 1995. Er is daarmee toch, in vergelijking met de jaren 1992-1994 met tussen de 521 en 579 aanwinsten, een duidelijke neerwaartse tendens zichtbaar. Niettemin vormen de 377 van 1996 een gevarieerd natuurhistorisch ensemble en genoeg stof voor een uitgebreid verslag.

Zoogdieren

Onder deze diergroep waren de Sumatraanse tijger *Panthera tigris sumatrae* ('Borus' uit Diergaarde Blijdorp) en de lippenbeer *Ursus ursinus* (uit Artis) belangwekkende aanwinsten. Beide dieren zijn inmiddels opgezet en staan tentoon. Over de Blijdorpse giraffe 'Como' (96-048) is al eerder uitvoerig gerapporteerd. Via 'Leiden' bereikten ons twee bruinvissen *Phocoena phocoena* die waren

aangespoeld bij Domburg en Den Helder (96-010 en 011). Vijf witflankdolfijnen *Lagenorhynchus acutos* (bijvangsten van de makreelvisserij), ontvangen van het RIVO-IJmuiden werden

gereed gemaakt voor skelettering (96-068/072).

Voor het gemak meld ik hier een honderdtal walvis-luizen (96-012) die van het exemplaar van Domburg werden afgepeuterd en doorgegluisd naar de beheerder der kreeftachtigen.

Voor aanwinstnummer 96-116/118 (botten van de noordkaper *Eubalaena glacialis*) verwijs ik naar de uitvoerige publicaties in Straatgras 8(2): 25 en Lutra 39(2): 66-75. Als laatste onder de zeezoogdieren: twee gehoorbeentjes en vier tandjes van de griend *Globicephala melaena* uit Newfoundland (Ineke Vonk, 96-195).

De schenking van de bijna complete reeks Zoölogische Medelingen neemt flink wat kastruimte in beslag.

(foto: Kees Moeliker)

Museumnieuws

De Super Insecten Show

Van 21 februari t/m 3 mei 1998 zal de begane grond van de villa in het teken staan van insecten. We doen dat in samenwerking met onze buurman de Kunsthal onder de titel DE SUPER INSECTEN SHOW. De Kunsthal presenteert dan een opstelling van tot 600x vergrote modellen (uit het Natural History Museum, Londen) van een libel, een honingbij, een mug, een vlo, een luis en nog acht andere spectaculaire insecten, aangevuld met een fraaie selectie levensecht materiaal uit onze collectie, levende exemplaren in terraria en een ruimte waar kinderen (en hun ouders) insectenpreparaten door binoculaire microscopen kunnen bekijken. In het Natuurmuseum verandert de Hoboken Salon in de studeerkamer van niemand minder dan Charles Darwin. Hij spreekt, op ware grootte en aangedreven door perslucht, de bezoekers toe over zijn passie voor insecten. Verder zullen er in de WERELDNATUUR-zaal flink wat insecten uit het collectie-depot

getoond worden. Een bezoek aan DE SUPER INSECTEN SHOW in de Kunsthal en het Natuurmuseum staat borg voor een unieke kennismaking met het insectenrijk.

Opening Alfabe(s)tiarium

Op zaterdagmiddag 1 november opende de directeur van Naturalis (voorheen het Nationaal Natuurhistorisch Museum, Leiden) drs W.G.

Een lade met tropische kevers uit de NMR-collectie.

(foto: Leo de Deugd)

van der Weiden, het ALFABE(S)TIARIUM, de afscheidstentoonstelling van Kees Plaisier (zie de vorige Straatgras met bijlage). In zijn toespraak, voor een opvallend grote schare toehoorders, wees Wim van der Weiden op het grote aantal museumdirecteuren dat in de verzen van Plaisier figureert en brak hij een lans voor het toepassen van poëzie in museumteksten. Is met de verzen van Kees Plaisier een trend gezet? We zullen het zien bij de opening van het nieuwe Naturalis. Misschien staan daar de bij-schriften op rijm. De verzen van Plaisier en de preparaten uit de collectie zijn nog te lezen en te zien tot en met 8 februari 1998.

Speurtocht vernieuwd

De speurtocht is al sinds een paar jaar een vaste activiteit voor kinderen. Nu het museum volledig ingericht is, voert de speurtocht onze jeugdige bezoekers door vrijwel alle zalen. Ook het educatieve gehalte is verbeterd. De 'oude' richtte zich vooral op vaardigheden zoals kijken, lezen en schrijven (waar en wanneer werd de klemmot gevangen?), terwijl met de 'nieuwe' gewezen wordt op gespecialiseerde organen van een dier (teken de zijlijn van een vis) of bijzondere

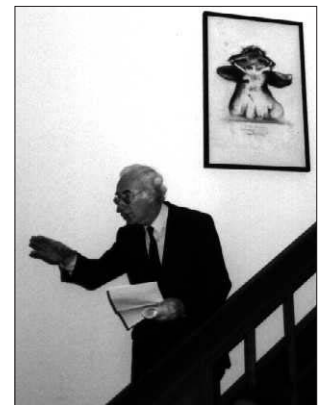
natuurverschijnselen (wat is het verschil tussen de albino en de gewone beverrat?). Verder beperkt de speurtocht zich nu niet meer tot de begane grond, ook de bovenzalen en de Parkzaal (REGIONATUUR) zijn erbij betrokken. Voor de laatste vraag (over de potvis) bevinden de kinderen zich in de Parkzaal. Daar kijken veel speurders nog even rond voordat ze hun antwoorden laten nakijken. Zo zorgt de nieuwe speurtocht voor een aanzienlijke verlenging van de verblijfsduur van (bezoekers met) kinderen. Vanaf de kerstvakantie is de speurtocht voor twee kwartjes te koop aan de balie. Na afloop wacht de speurders een leuke (natuurhistorische) beloning.

Najaarsschoonmaak

Ze staan er allemaal weer stofvrij bij, de objecten uit de vaste opstelling die we sinds kort WERELDNATUUR noemen. Op een maandag zijn alle vitrines ontruimd en uitgestoft en is ook de inhoud (een greep uit de collectie) van vuiligheid ontdaan. Dat was hard nodig want, ongemerkt, is er flink wat stof neergedaald. In het kader van de 'ontstoffing van de natuurhistorie' die het museum hoog in het vaandel heeft staan, is een dergelijke schoonmaak een regelmatig terugkerende actie.

Museumwinkel draait op volle toeren

In de entree-hal van het museum vindt u naast de balie waar toegangsbewijzen (en museumjaarkaarten) worden verkocht, ook de museumwinkel. Met het gereedkomen van het winkelmeubilair (boekenkasten, posterrekken en vitrines) is ook het volledige assortiment weer uitgesteld. Voor natuurboeken op velerlei gebied (ook voor kinderen), posters, museumaffiches (waaronder ook de nieuwe van REGIONATUUR), fossielen, mineralen, prentbriefkaarten en new-age muziek kunt u dus in de museumwinkel terecht, op alle dagen behalve maandag. Tip: er zijn halskettingen, broches en oorbellen van zaaddoppen van de dolfijnboom (*Hura crepitans*). De doppen van dit tropische zaad vertonen na openbarsten een opvallende gelijkernis met dolfijnen en zouden de dragers ervan het gevoel van vreugde en geluk geven dat dolfijnen van nature uitdragen. Proberen dus!

boven: Wim van der Weiden stak zijn openingstoespraak af vanaf de trap.
 geheel links: De p van Plaisier (midden)
 (foto's: Kees Moeliker)

De preparaten voorzichtig afstoffen en vervolgens de kasten schoonmaken: een fikse klus met al het glas.

(foto: Kees Moeliker)

Vraag 4 van de speurtocht.

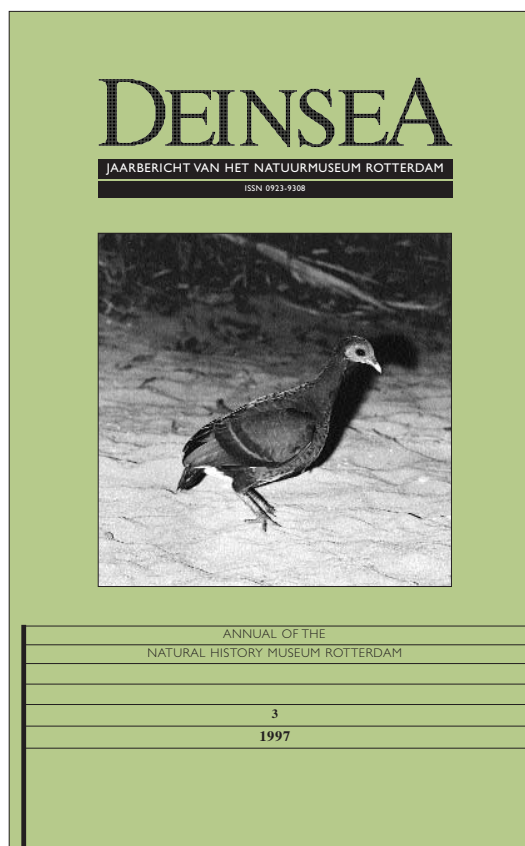
Koop een MJK met korting

In deze Straatgras treft u een zogenaamde 'vriendenvoucher' aan die u als lid, donateur of anderszins bevriende relatie van het Natuurmuseum recht geeft op een museumjaarkaart met korting. U betaalt op vertoon van deze voucher geen f55,00 maar slechts f 45,00. Mocht u nog geen MJK hebben, dan is dit een buitenkans. De balie van het museum heeft ze op voorraad. Met de museumjaarkaart heeft u gratis toegang tot bijna 400 Nederlandse musea.

DEINSEA 3 verschenen

Hij heeft wat lang op zich laten wachten, maar op 9 oktober verscheen de derde aflevering van het wetenschappelijke jaarbericht van het Natuurmuseum Rotterdam. DEINSEA 3 bevat, als enige bijdrage, de eindresultaten van het onderzoek naar de biologie van het Moluks grootpoothoen (*Eulipoa wallacei*) dat in de afgelopen drie jaar door Kees Heij is uitgevoerd in Indonesië. Het 124 pagina's tellende artikel, geschreven door C.J. Heij, C.F.E. Rompas en C.W. Moeliker, gaat uitvoerig in op de traditie van het uitgraven van *Eulipoa*-eieren, het nachtelijke eileg-gedrag, de nestgaten, de eieren, de kuikens, de predatoren en de populatie-dynamica van de soort. Daarnaast komen ook de resultaten van de waarnemingen aan negen met zenders uitgeruste grootpoothoenders aan bod. Met die methode kon het leefgebied, de home-range en de eileg-interval vastgesteld worden. Tenslotte worden ook de resultaten van een inventarisatie van alle (bekende en nieuw ontdekte) legplaatsten gepresenteerd en wordt aandacht besteed aan de mogelijke strategieën om het Moluks grootpoothoen voor uitsterven te behoeden. Prof. dr L. Vlijm en prof. dr K.H. Voous hebben het geheel van een voorwoord voorzien. DEINSEA 3 bevat 45 foto's (waarvan acht in kleur), 47 tabellen en 13 kaartjes, schema's en grafieken. Leden en donateurs van de Vereniging NMR kunnen een exemplaar afhalen in de museumwinkel voor de vriendenprijs van f 30,-.

Op 24 en 31 december 1997 sluit
het museum om 16:00 uur.

Tentoonstellingsagenda

t/m 5 april 1998

HAVENNATUUR

plannen voor mainport Rotterdam

tot nader aankondiging

REGIONATUUR

natuur en recreatie in het Rijnmondgebied

t/m 8 februari 1998

ALFABE(S)TIARIUM

preparaten uit het museum, gedichten van
Kees Plaisier

21 februari t/m 3 mei 1998

DE SUPER INSECTEN SHOW

i.s.m. de Kunsthal

De medewerkers
van het Natuurmuseum
wensen u
Prettige Kerstdagen
en een
Gelukkig 1998

NATUUR
MUSEUM
ROTTERDAM

COLOFON

•Straatgras

is een kwartaaluitgave
van het Natuurmuseum
Rotterdam

waarin opgenomen
mededelingen van de

Vereniging Natuurmuseum
Rotterdam N.M.R.

•ISSN: 0923-9286

•Eindredactie:

Kees Moeliker

•Vormgeving:

Erik van Broekhuizen

•Drukwerk:

Rocka Reprografie bv

•Oplage: 500 ex.

•Tekst:

Petra van den Berg,

Arthur Decae,

Kees Moeliker, Paul Nouwen,

Kees Plaisier en

Jelle W.F. Reumer

•Foto's:

Leo de Deugd,

Kees Moeliker, Jan Mulder

en Jelle W.F. Reumer

•Illustraties:

Arthur Decae

•Adres:

Natuurmuseum Rotterdam

Westzeedijk 345

(in het Museumpark)

3015 AA Rotterdam

•Correspondentie:

Postbus 23452

3001 KL Rotterdam

telefoon: 010-436 42 22

fax: 010-436 43 99

e-mail: nmr@wx.nl

•Openingstijden:

dinsdag t/m zaterdag:

10:00 -17:00

zon en feestdagen:

11:00 -17:00

gesloten op 1e kerstdag
en nieuwjaarsdag